

О.В. ЛЮЛЬКО
О.Ф. ВОЗІАНОВ

УРОЛОГІЯ

МЕДИЦИНА

О.В. ЛЮЛКО
О.Ф. ВОЗІАНОВ

УРОЛОГІЯ

Видання третє, виправлене

ЗАТВЕРДЖЕНО
Міністерством охорони здоров'я
України як підручник для студентів
вищих медичних навчальних
закладів IV рівня акредитації

КИЇВ
ВСВ «МЕДИЦИНА»
2011

УДК 616.6(075.8)
ББК 56.9я73
В64

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

545469

Рецензенти:

В.І. Бачурін, д-р мед. наук, проф.; *В.М. Лісовий*, д-р мед. наук, проф.

Люлько О.В.

В64

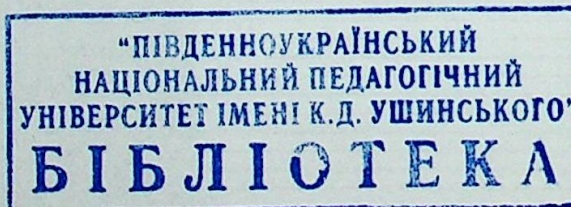
Урологія : підручник / О.В. Люлько, О.Ф. Возіанов. — 3-є вид., виправл. —
К. : ВСВ "Медицина", 2011. — 664 с. + 8 с. кольор. вкл.

ISBN 978-617-505-157-3

У підручнику викладено основні відомості про фізіологію сечової і статеві системи. Описано сучасні методи обстеження пацієнтів з урологічними хворобами і хворобами органів статевої системи. Розглянуто найпоширеніші неспецифічні і специфічні запальні хвороби, ушкодження, новоутворення сечових і статевих органів, аномалії нирок, сечових шляхів і чоловічих статевих органів. Висвітлено нейрогенні розлади сечовипускання і нічне нетримання сечі.

Для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, а також може бути корисним для лікарів-урологів.

УДК 616.31
ББК 56.6я73

- © О.Ф. Возіанов, О.В. Люлько, 2002
- © О.В. Люлько, О.Ф. Возіанов, 2011
- © ВСВ "Медицина", оформлення, 2011

ISBN 978-617-505-157-3

ЗМІСТ

Передмова	7
Передмова до першого і другого видання.....	7
Симптоматика урологічних хвороб	8
Біль.....	8
Розлади сечовипускання (дизурія)	22
Кількісні зміни сечі	34
Якісні зміни сечі	36
Патологічні виділення із сечівника.....	47
Патологічні зміни сперми.....	48
Особливості урологічної симптоматики в педіатрії.....	50
Загальноклінічні методи обстеження	54
Клінічне обстеження	54
<i>Анамнез</i>	54
<i>Огляд</i>	55
<i>Пальпація і перкусія</i>	57
<i>Аускультация</i>	62
Лабораторні методи дослідження	62
Інструментальні й ендоскопічні методи дослідження	70
<i>Інструментальні методи дослідження</i>	70
<i>Ендоскопічні методи дослідження</i>	75
Пункційна біопсія сечових і статевих органів	83
Функціональні методи дослідження.....	85
Електрофізіологічні методи дослідження	87
Ультразвукові методи дослідження	89
Рентгенологічні дослідження.....	95
<i>Рентгенологічна анатомія сечової і статевої систем</i>	95
<i>Підготовка до рентгенологічного дослідження</i>	99
<i>Методи рентгенологічного дослідження</i>	100
<i>Радіонуклідні методи дослідження</i>	123
<i>Термографія</i>	129
<i>Магнітно-резонансна томографія</i>	131
Аномалії нирок, сечових шляхів і чоловічих статевих органів.....	133
Аномалії нирок і верхніх сечових шляхів.....	133
<i>Аномалії ниркових судин</i>	135
<i>Аномалії кількості і розташування ниркових артерій</i>	136
<i>Аномалії форми і структури ниркових артерій</i>	139
<i>Уроджені артеріовенозні нориці</i>	142

<i>Аномалії ниркових вен</i>	142
<i>Аномалії кількості нирок</i>	145
<i>Аномалії величини нирок</i>	153
<i>Аномалії розташування і форми нирок</i>	155
<i>Аномалії взаєморозташування (зрощення) нирок</i>	161
<i>Аномалії структури нирок</i>	166
<i>Аномалії мікроструктури нирок</i>	184
<i>Аномалії сечоводів</i>	187
<i>Аномалії кількості</i>	188
<i>Аномалії структури і форми</i>	191
<i>Аномалії розташування</i>	196
Нефроптоз.....	201
Гідронефроз.....	205
Уретерогідронефроз.....	207
Аномалії сечового міхура.....	211
Аномалії сечових шляхів на рівні міхурово-сечівникового сегмента.....	217
Аномалії сечівника.....	219
Аномалії статевого члена.....	238
Аномалії яєчок.....	243
<i>Аномалії кількості</i>	243
<i>Аномалії структури</i>	244
<i>Водянка оболонки яєчка і сім'яного канатика</i>	250
<i>Кіста яєчка і його придатка</i>	253
<i>Варикозне розширення вен сім'яного канатика</i>	253
Аномалії передміхурової залози.....	258
Ушкодження нирок, сечових шляхів і чоловічих статевих органів.....	260
Ушкодження нирок.....	260
Ушкодження сечоводів.....	272
Ушкодження сечового міхура.....	278
Ушкодження сечівника.....	284
Ушкодження статевого члена.....	295
Опіки статевого члена.....	300
Ушкодження калитки.....	300
Ушкодження яєчок і їхніх придатків.....	301
Ушкодження сім'яних канатиків.....	304
Ушкодження передміхурової залози і сім'яних пухирців.....	305
Сторонні тіла нирок і сечових шляхів.....	307
Неспецифічні запальні хвороби органів сечової і статеві систем.....	311
Пієлонефрит.....	311
<i>Гострий пієлонефрит</i>	315
<i>Апостематозний пієлонефрит</i>	324
<i>Емфізематозний пієлонефрит</i>	326
<i>Ксантогранульоматозний пієлонефрит</i>	328
<i>Абсцес нирки</i>	330
<i>Карбункул нирки</i>	332
Хронічний пієлонефрит.....	336
Гестаційний пієлонефрит.....	347
Пієлонефрит у дітей.....	351
Пієлонефрит в осіб літнього і старечого віку.....	361

Піонефроз.....	363
Перинефрит.....	367
Паранефрит.....	368
Некроз ниркових сосочків.....	372
Бактеріємічний шок.....	376
Заочеревинний фіброз (хвороба Ормонда).....	383
Цистит.....	385
Гострий цистит.....	388
Хронічний цистит.....	391
Інтерстиціальний цистит.....	395
Перицистит.....	396
Парацистит.....	397
Цисталгія.....	399
Уретрит.....	402
Літтреїт.....	411
Куперит.....	411
Колікуліт.....	412
Простатит.....	413
<i>Гострий простатит.....</i>	413
<i>Хронічний простатит.....</i>	416
Везикуліт.....	425
Деферентит, фунікуліт.....	428
Неспецифічні запальні хвороби зовнішніх статевих органів.....	430
Неспецифічні запальні хвороби статевого члена.....	430
<i>Баланіт, баланопостит.....</i>	430
<i>Каверніт.....</i>	432
<i>Герпес передньої шкірочки.....</i>	432
<i>Гангрена статевого члена.....</i>	433
Неспецифічні запальні хвороби калитки і її органів.....	433
<i>Набряк калитки.....</i>	433
<i>Бешихове запалення калитки.....</i>	434
<i>Абсцес калитки.....</i>	435
<i>Блискавична спонтанна гангрена калитки.....</i>	435
<i>Піоцеле.....</i>	437
<i>Гематоцеле.....</i>	438
<i>Гостра водянка оболонки яєчка і сім'яного канатика.....</i>	438
<i>Орхіт.....</i>	439
<i>Епідидиміт.....</i>	442
<i>Фунікуліт.....</i>	446
<i>Заворот яєчка.....</i>	447
<i>Перекрут і некроз гідатид яєчка і придатка.....</i>	451
Специфічні запальні процеси органів сечової і статевої систем.....	453
Туберкульоз.....	453
<i>Туберкульоз нирок, сечових і статевих органів.....</i>	453
<i>Туберкульоз чоловічих статевих органів.....</i>	462
Актиномікоз сечових і статевих органів.....	464
Паразитарні хвороби органів сечової і статевої систем.....	465
Сечостатевий шистосомоз (більгарціоз).....	468
Філяріатоз.....	469

Сечокам'яна хвороба	470
Камені нирок і сечоводів.....	470
Сечокам'яна хвороба і вагітність.....	504
Сечокам'яна хвороба у дітей.....	505
Камені сечового міхура.....	506
Камені сечівника.....	509
Камені передміхурової залози.....	511
Новоутворення сечових і статевих органів	512
Пухлини нирки.....	512
<i>Пухлини нирки у дітей</i>	528
<i>Пухлини ниркової миски</i>	531
Пухлини сечоводу.....	535
Пухлини сечової протоки.....	536
Пухлини сечового міхура.....	537
Пухлини сечівника.....	552
Пухлини надниркових залоз.....	555
Пухлини заочеревинні неорганні.....	560
Пухлини яєчка.....	562
Пухлини придатка яєчка.....	568
Пухлини сім'яного канатика.....	569
Пухлини сім'яного пухирця.....	570
Пухлини калитки.....	571
Пухлини статевого члена.....	572
Пухлини передміхурової залози.....	578
Нейрогенні розлади сечовипускання	606
Нічне нетримання сечі	615
Нетримання сечі у жінок під час напруження	618
Нефрогенна артеріальна гіпертензія	620
Вазоренальна (реноваскулярна) артеріальна гіпертензія.....	621
Паренхіматозна нефрогенна артеріальна гіпертензія.....	623
Недостатність функцій нирок	628
Гостра недостатність нирок.....	628
Хронічна недостатність нирок.....	636
Сечостатеві нориці у жінок	646
Фібропластична індурація статевого члена	654
Пріапізм	656
Статеві розлади у чоловіків	658
Безплідність чоловіків	661
Література	663